

## **PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU DZIECKA CHOREGO NA CUKRZYCĘ**

Wychowawcy, nauczyciele uczący poszczególnych przedmiotów muszą posiadać podstawową wiedzę na temat cukrzycy oraz wiedzieć **jak postępować, gdy dziecko poczuje się źle**. Może to być związane z wystąpieniem **hipoglikemii lub hiperglikemii**.

### **HIPOGLIKEMIA – występuje w dwóch stanach.**

#### **HIPOGLIKEMIA LEKKA:**

**Objawy hipoglikemii** to m. in. osłabienie, bladość, ból nóg i rąk, ból i zawroty głowy, uczucie głodu, zaburzenia widzenia, pamięci, zmiana nastroju (nadmierna agresja, płaczliwość). Każdy uczeń ma indywidualne objawy hipoglikemii – należy zrobić wywiad z uczniem i z rodzicami jak objawia się u dziecka ten stan.

**Należy wówczas:**

1. Oznaczyć poziom cukru we krwi na glukometrze (potwierdzić niedocukrzenie).
2. Podać dziecku, jeżeli jest przytomne glukozę w żelu lub w tabletkach, cukier spożywczy lub do picia słodki płyn (sok, coca cola) – nie wolno podawać słodczy zawierających tłuszcze np. czekolady),

#### **HIPOGLIKEMIA CIĘŻKA Z UTRATĄ PRZYTOMNOŚCI:**

**Jeżeli dziecko straci przytomność, należy:**

- ☐ **weszać pomoc medyczną - pogotowie**
- ☐ **ułożyć dziecko na boku,**
- ☐ **odłączyć pompę insulinową jeśli dziecko posiada**
- ☐ **wstrzyknąć domięśniowo glukagon (glukagon to hormon wytwarzany u każdego człowieka – działa przeciwnie do insuliny, w wyniku jego działania dochodzi do wzrostu stężenia glukozy we krwi). Zastrzyk z glukagonem może podać każda osoba przeszkolona - jest to zastrzyk ratujący życie.**
- ☐ **powiadomić rodziców.**
- ☐ **po podaniu glukagonu dziecko powinno odzyskać przytomność**

Należy dziecku wówczas podać coś słodkiego do picia np. sok, coca-colę .

Niedocukrzenie ma ogromny wpływ na tkankę mózgową – przy niedocukrzeniu jest ona niedożywiona i ulega uszkodzeniu stąd bardzo ważna jest szybkość podejmowanych działań ratunkowych.

W przypadku , gdy mamy ucznia z cukrzycą w szkole powinien znajdować się w co najmniej dwóch miejscach glukagon (pomarańczowe pudełko) czyli zestaw – w zestawie jest fiolka i strzykawka z roztworem, w którym rozpuszcza się glukagon (należy ustalić z nauczycielami gdzie ten zestaw będzie przechowywany).

**Nauczyciel opiekujący się dzieckiem będącym w w/w sytuacji musi również pamiętać!**

- Po epizodzie hipoglikemii nie należy zostawiać dziecka samego – należy czekać, aż odbierze je właściwa osoba (rodzic/opiekun dziecka).
- Zanotować w dzienniku szkolnym objawy niedocukrzenia, ilość i rodzaj podanych węglowodanów.
- Razem z rodzicem /opiekunem dziecka przeanalizować przyczynę niedocukrzenia co pomoże zapobiegać takim sytuacjom w przyszłości.

- Dziecko nie może podejmować wysiłku fizycznego, dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią.

## **HIPERGLIKEMIA**

Główne **objawy**, które obserwuje się przy **hiperglikemii**, to wzmożone pragnienie, częste oddawanie moczu, senność, ból głowy lub brzucha, ogólne zmęczenie. Należy wówczas pozwolić uczniowi pić wodę mineralną podczas lekcji i korzystać z toalety.

W związku z tym, że część objawów chorobowych może występować zarówno z powodu hipo- jak i hiperglikemii najlepszym rozwiązaniem jest **pomiar poziomu cukru przy pomocy glukometru**

**W przypadku hiperglikemii ważne są trzy elementy:**

☐ **podanie insuliny**

Jeżeli poziom glukozy we krwi wynosi więcej niż 200mg% uczeń powinien otrzymać insulinę. Ilość insuliny jest indywidualna dla każdego chorego dziecka. Rodzice powinni przekazać wychowawcy pisemną informację na ten temat.

☐ **uzupełnienie płynów**

Dziecko powinno dużo pić (przeciętnie 1 litr w okresie 1,5-2 godz.) - najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna.

☐ **samokontrola** - po godzinie po podaniu insuliny należy dokonać kontrolnego pomiaru glikemii

Rodzice chorego dziecka powinni przekazać dokładne informacje o chorobie i sposobie funkcjonowania ich dziecka nie tylko wychowawcy, ale również nauczycielowi wychowania fizycznego.

## **POSTĘPOWANIE PRZY WYSIŁKU FIZYCZNYM:**

- zawsze przed podjęciem wysiłku fizycznego należy zmierzyć poziom cukru we krwi
- jeśli na glukometrze poziom cukru będzie w granicach 120 – 230 mg/% dziecko może ćwiczyć
- jeśli na glukometrze poziom cukru jest poniżej 120mg/% dziecko powinno coś dojeść na wysiłek żeby mogło bezpiecznie ćwiczyć
- Jeśli poziom cukru na glukometrze jest powyżej 230 mg/% dziecko musi sobie podać dawkę korekcyjną insuliny i dopiero kiedy poziom cukru spadnie może podjąć ćwiczenia

### **Inne zadania nauczyciela:**

1. Zachęcać dziecko do opowiedzenia koleżankom, kolegom, jak to jest, gdy ma się cukrzycę (wsparcie ze strony rówieśników jest bardzo ważne). Należy jednak wcześniej ustalić sposób poinformowania otoczenia, aby nie naruszać godności osobistej ucznia, ale też, aby czynności związane z chorobą nie wzbudzały niezdrowej sensacji i przykrych uwag.
2. Uwzględniać stan złego samopoczucia i obniżenie sprawności intelektualnej spowodowane wahaniami poziomu cukru we krwi.
3. Poza okresem pogorszenia stanu zdrowia i powikłaniami uczeń powinien być traktowany na równi z innymi dziećmi.
4. Przy organizacji wycieczek szkolnych zobowiązać rodziców do wyposażenia dziecka we wszystko, co potrzebne i przekazanie listy, na której zapisane są godziny podawania leków, posiłków (rola nauczyciela polega głównie na zwróceniu uwagi czy dziecko

wykonuje wszystko według listy).

5. Pamiętać, że egzaminy i wszystkie inne sytuacje wywołujące stres mogą spowodować hipoglikemie i hiperglikemie a co za tym idzie osłabienie funkcji fizycznych i psychicznych organizmu. Dzieci poinformowane i przygotowane do wystąpienia np. hipoglikemii u klasowej koleżanki, kolegi uczą się, jak pomagać w takiej sytuacji, mogą zaopiekować się chorym. Ponadto, co jest niezwykle ważne, otrzymują one informacje, że można pomóc koleżance/koledze w trudnej sytuacji.

Procedura wychodzi w życie dnia..... 03.11.2023

DYREKTOR SZKOŁY

mgr Elżbieta Załuska

